

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Agenția Națională pentru
Curriculum și Evaluare

Numele elevului: _____

Prenumele elevului: _____

Patronimicul elevului: _____

Instituția de învățământ: _____

Localitatea: _____

Raionul / Municipiul: _____

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

**EXAMEN NAȚIONAL DE ABSOLVIRE A GIMNAZIULUI
SESIUNEA DE BAZĂ**

12 iunie 2023

Timp alocat – 120 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Numele și prenumele evaluatorului: _____ Punctaj total: _____

Citește textul și realizează următoarele sarcini:

[Acțiunea are loc în anul 1905, în România.]

Cu un viraj îndrăzneț, automobilul stopă scurt în fața scării. Grigore, care auzise zgomotul eșapamentului și semnalele sirenei, aștepta pe trepte împreună cu Titu Herdelea. Șoferul închise motorul, sări jos și se repezi de deschise portierele să poată coborî boierii încotoșmănați în blănuri, pleduri, măști și ochelari ca niște exploratori polari.

Cel dintâi, Gogu Ionescu, izbuti să se descurce din învelitori și să ia contact cu pământul. Stătuse lângă șofer. Era enervat și plictisit din pricina emoțiilor călătoriei. Strânse mâna lui Grigore, declarând ursuz:

— Dragul meu, bine te-am găsit, dar să știi că pe mine nu mă mai prindeți pentru astfel de experiențe! M-am săturat!

— Ce s-a întâmplat, Gogule, de ești așa de supărat? întrebă tânărul Iuga, nepricepând nimic.

— Dacă nevastă-ta are poftă de emoții tari, să-și aleagă alți clienți, nu pe mine, urmă Gogu Ionescu, smulgându-și ochelarii de pe față.

— Gogule, ești un caraghios! strigă un glas vesel de femeie. Ți-e frică să mergi cu automobilul!... Să-ți fie rușine!

Toți râseră, numai Gogu se înfurie:

— Desigur. Eu n-am temperament pentru aventuri și nici n-am chef să-mi frâng gâtul pe șosele de dragul sportului automobilistic!

... Titu Herdelea stătea deoparte foarte rușinat că nimeni nu-l băga în seamă. Grigore îl văzu, își aduse aminte de el și se grăbi să-și repare greșeala:

— Dați-mi voie!... L-am uitat... Să vă prezint pe prietenul și musafirul meu Titu Herdelea!...

Tânărul se înclină surâzând discret. Nadina îl examinează o secundă și-i întinse mâna. Titu nu se uitase bine la ea; numai atâta văzuse, că e foarte frumoasă. Eugenia îi surâse drăgălaș, zicând:

— Ce surpriză!

— De altfel, voi trebuie să-l cunoașteți, că doar v-ați întâlnit împreună! spuse Grigore lui Gogu, observând că privește pe Titu ca pe un străin necunoscut. E cumnat cu Jenny și face poezii!

— A, da, firește! făcu Gogu apropiindu-se de tânărul Herdelea. Așa-i!... Ce mai faci? Tot nu-și aminte de el, dar nu voi să arate că nu l-a recunoscut.

Gogu profită să se plângă iarăși de peripețiile călătoriei. Și asta se cheamă, pentru Nadina, plăcere. De vină însă e numai Grigore, fiindcă i-a permis să-și cumpere automobil când în toată țara de-abia sunt două-trei duzini de descrierați cu asemenea dihanii periculoase. Nu e păcat să cheltuiești o avere ca să plătești întâi mașina și pe urmă o leafă de profesor universitar unui șofer, care să o conducă, în loc să mergi binișor cu trenul ca toată lumea cu scaun la cap?

(Liviu Rebreanu, *Răscoala*)

9	<p>Argumentează, prin regula de punctuație, utilizarea virgulei din enunțul dat: <i>Tot nu-și amintea de el, dar nu voi să arate că nu l-a recunoscut.</i></p> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2
10	<p>Răspunde, în enunțuri complete, la întrebările de mai jos, utilizând informația din articolul lexicografic:</p> <p>MAȘINĂ ~i f. 1) Sistem tehnic constând din piese ce funcționează coordonat, transformând o formă de energie în alta sau efectuând un lucru mecanic util. * ~-agricolă mașină folosită în agricultură. ~-unealtă mașină echipată cu scule pentru așchiere, forfecare, tăiere sau pentru deformare plastică. ~ electrică mașină care transformă energia electrică în energie mecanică și invers. ~ de calcul (<i>sau de calculat</i>) mijloc tehnic de mecanizare sau de automatizare a operațiilor de calcul și de prelucrare a informației, care poate fi acționat manual, electric sau electronic. 2) Orice mecanism (cu motor) sau dispozitiv, instrument (mecanic) ce efectuează un lucru util. ~ de spălat. ~ de cusut. ~ de scris. ~ de gătit. 3) Autovehicul pentru transportul de persoane și materiale; automobil. 4) Vehicul de cale ferată pentru remorcarea vagoanelor; locomotivă. 5) <i>fig.</i> Ansamblu complex de mijloace folosite într-un anumit scop (reprobabil). ~ de stat.</p> <p>a) Care dintre sensurile substantivului <i>mașină</i> este atestat în text?</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>b) Câte sensuri figurate ale substantivului <i>mașină</i> conține articolul lexicografic dat?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2
11	<p>Construiește câte un enunț cu sensurile 1 și 2 ale substantivului <i>mașină</i>.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2

